Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 16. Dnia 22. Sierpnia 1883. X. rocznik.

Treść: Okólnik Patrona w sprawie wysokości minimalnych udziałów i zawisłości od tegoż prawa głosowania. — Lustracya Bialsko-Bielskiego Stowarzyszenia „Wzajemnéj Pomocy". — Lustracya Towarzytswa zaliczkowego w Zakopaném. — Rachunki Stowarzyszeń zaliczkowych za lipiec. — Niezrozumienie ustawy z 21. maja 1873. przez władze skarbowe. — Ogłoszenie.

Okólnik Patrona

w sprawie wysokości minimalnych udziałów i zawisłości od tegoż prawa głosowania.

Przy organizacyi towarzystw zaliczkowych w piérwszych latach rozpowszechnienia tych instytucyi w naszym kraju przyjęto jako zasadę, iż w stowarzyszeniach z poręką nieograniczoną przyznawano każdemu członkowi jeden głos, bez względu na wysokość faktycznie wpłaconego udziału.

Lecz w miarę zebranych doświadczeń na tém polu coraz więcéj utrwala się przekonanie, że przyznawanie członkom głosu w obradach ogólnych zgromadzeń, choćby taki członek wpłacił tylko nader drobną kwotę, uważać należy jako postanowienie niekorzystne dla rozwoju towarzystw zaliczkowych zwłaszcza obecnie, gdy stowarzyszenia nasze dochodzą już stopniowo do znacznych funduszów obrotowych, gdy zatém coraz większa ostrożność pod każdym względem jest wskazaną, jeżeli stowarzyszenie nie ma być narażone na niebezpieczeństwa, wynikające dla instytucyi finansowych nietylko z rzeczywiście poniesionéj straty, ale nawet z chwilowego popłochu lub zawikłania.

Takie zaś zaniepokojenie publiczności, w następstwach swoich groźne, chociaż nie oparte na realnéj podstawie, łatwo powstać może w stowarzyszeniach, liczących znaczny poczet członków, którzy dadzą się użyć za narzędzie agitacyi i spowodują na zgromadzeniu ogólném uchwały, niekorzystne dla towarzystwa.

Że zaś ci członkowie najsnadniéj użyć się dadzą do podobnych agitacyi, którzy najmniejsze mają w towarzystwie udziały, rzecz jasna.

Jest więc rzeczą niewątpliwą, że dla oparcia pomyślnego rozwoju stowarzyszeń na trwałych podstawach należy nieustannie dążyć:

do usunięcia z organizacyi towarzystwa wszystkiego, co mogłoby wywołać nagłe, nieprzewidziane przesilenia w łonie towarzystwa;

do pomnażania własnych funduszów w miarę tego, jak wzrastają fundusze obce, stowarzyszeniu powierzone.

Kilkakrotne już przykłady przekonały nas, że równe prawo głosowania, wszystkim członkom towarzystwa przyznane, w praktyce okazało się niebezpieczném, a przebieg burzliwy wielu zgromadzeń ogólnych był wskazówką, że należałoby głos decydujący na zgromadzeniach ogólnych przyznać tym jedynie, którzy złożeniem pewnego udziału dali dowód, iż rzeczywiście interesują się dobrem towarzystwa.

Co się zaś tyczy pomnażania własnych funduszów stowarzyszeń, przyznać należy, że nie wszystkie zarządy stowarzyszeń z równą troskliwością w tym kierunku pracują.

W staraniach o kredyt w innych instytucyach finansowych miały stowarzyszenia sposobność przekonania się, że wysokość własnych funduszów towarzystwa stanowi główną podstawę do oznaczenia wysokości kredytu Między towarzystwami zaliczkowemi, należącemi do Związku, liczymy jednak takie, którym instytucye finansowe odmówiły nawet wekslowego kredytu z téj jedynie przyczyny, że towarzystwa te w stosunku do własnych funduszów posiadają przeszło 8-krotną wysokość wkładek oszczędności. Towarzystwa więc tego rodzaju w razie równoczesnego wypowiedzenia znacznéj sumy wkładek oszczędności narażone są na niebezpieczeństwo konkursu lub likwidacyi, — gdyż nie mogłyby znaleść pomocy ze strony instytucyi finansowych. Te zaś towarzystwa zaliczkowe, w których obowiązkowy najniższy udział wynosi tylko 5, 10 lub 20 zł., nie mogą nigdy doprowadzić własnych funduszów do znacznéj wysokości. — W interesie więc trwałego rozwoju naszych towarzystw zaliczkowych, dążyć winniśmy do stopniowego powiększenia własnych funduszów

i w tym celu należy w miarę potrzeby podwyższać minimalną cyfrę obowiązkowego udziału przez odpowiednie uchwały walnych zgromadzeń.

Nowo przystępujący członkowie towarzystwa nie będą mimo tego zmuszeni naraz wpłacić udziału w podwyższonéj kwocie, lecz z uchwały takiéj wypływa ta niewątpliwa korzyść, że przynajmniéj stopniowo będzie mogła Dyrekcya ściągać wpłaty na udziały, niemniéj téż dywidendę dopisywać do udziałów, dokąd nie osiągną udziały ustanowionéj wysokości.

Co się zaś tyczy ograniczenia prawa głosowania członków, powołuję się na przykład Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie, które po dojrzałéj rozwadze przyszło do przekonania, że członkowie, którzy wpłacili nieznaczną kwotę na udziały, obojętnie traktują sprawy towarzystwa na ogólnych zgromadzeniach tak przy wyborach do Rady zawiadowczéj i Dyrekcyi, jaki przy podziale zysku i t. p. sprawach, gdy przeciwnie rozwój towarzystwa nie jest obojętnym dla członków, którzy ze znaczniejszą kwotą uczestniczą w kapitale własnym towarzystwa i w skutek tego uchwałą, na ogólnem zgromadzeniu w roku bieżącym powziętą, postanowiło przyznać na zgromadzeniach prawo głosowania tylko tym członkom, którzy przynajmniéj jeden udział wpłacili.

Upraszam zatém Szanowną Dyrekcyą, aby na najbliższém zgromadzeniu Rady nadzorczéj zechciała przedłożyć pod rozwagę kwestye następujące:

1. „Czy nie należałoby podwyższyć minimalnéj obowiązkowéj kwoty udziału?“

2. „Czy nie należałoby uprawnienie do uczestnictwa w zgromadzeniach ogólnych przyznać tylko tym członkom, którzy na rachunek swego udziału wpłacili gotówką przynajmniéj kwotę, równającą się najniższemu udziałowi?“

We Lwowie, dnia 12. czerwca 1883.

Z poważaniem
Patron Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych
Dr. Tadeusz Skałkowski.

Lustracya
Bialsko-Bielskiego Stowarzyszenia „Wzajemnéj Pomocy“.

Dnia 16. 17. i 18. lipca 1883. r. odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą: Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzajemnéj pomocy“ w Białéj.

Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi dotyczącego Towarzystwa pp.: Wojciech Gajczak i Aleksander Fiszer. Ze strony Rady zawiadowczéj prezes Dr. Józef Bogdanik.

Księga główna (likwidacyjna) wykazywała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy (bilans surowy):

		zł.	ct.
Stan bierny:	Udziały	13.826	87
	Fundusz rezerwowy	961	36
	Wkładki oszczędn.	27.857	2
	Długi Towarzystwa	27.963	66
	Odsetki	2.097	39
	Fundusz strat	694	59
	Lokacye	14.402	87
	Razem	87.803	76
Stan czynny:	Pożyczki	79.838	76½
	Odsetki	1.357	89
	Koszta administr.	1.653	63
	Lokacye	1.000	—
	Prawne	279	13
	Ruchomości	2.455	40
	Kasa	1.218	91½
	Razem	87.803	76

Udziały w sumie 13.826 zł. 87 ct. w. a. pochodzą od 547 członków, których liczba od ostatniego zamknięcia rachunkowego (1882.) wzrosła o 84. Wpłaty na udziały przez członków są należyte. Najwyższe udziały po 200 zł. posiada członków 10, a dywidendę płaciło Towarzystwo w ostatnich trzech latach po 8%, 7% i 7%.

Fundusz rezerwowy powstaje z wpisowego i 10% zysku, a wynosi obecnie 6·9% udziałów i ulokowany jest w obrocie.

Wkładki oszczędności w sumie 27.857 zł. 2 ct. pochodzą od 120 stron w granicach od 20 centów do 2.000 zł. Najwyższych wkładek w kwotach powyżéj 1.000 zł. było od 8 stron.

Towarzystwo oprocentowuje wkładki oszczędności po 6% rocznie z terminem wypowiedzenia, przyjętym powszechnie przez Stowarzyszenia. Sposób obliczania odsetek znalazłem prawidłowy.

Ewidencya wydawanych przez Dyrekcyą książeczek oszczędności prowadzi się w sposób następujący: każdą książeczkę wydaną a przez 2-ch Dyrektorów podpisaną, zaciąga się do osobnéj na ten cel sporządzonéj książki.

Wycofane książeczki oszczędności unieważnia się przekréśleniem i przechowuje do czasu w kasie ogniotrwałéj.

Długi Towarzystwa w sumie 27.963. zł. 66 ct. pochodzą od:

	zł.	ct.
a) Żywnostańskiéj Banki	2.800	—
b) Gal. Kasy Oszczędności	6.000	—
c) Tow. zaliczk. Cieszyńskiego	9.478	42
d) „ „ Lwowskiego	4.494	10
Reszta w reeskoncie	5.191	14
Razem jak wyżéj	27.963	66

Towarzystwo wywiązuje się ze swoich zobowiązań punktualnie.

Reeskontowane weksle bywają zaciągane w osobną księgę, a prócz tego w terminarzu długów uwidocznione.

Saldo odsetek wynosiło 2.097 zł. 39 ct., czyli w przychodzie 3.500 zł. 39 ct. w rozchodzie 1.403 zł. Towarzystwo pobiéra od pożyczek, udzielanych członkom, 9% a nadto w razie zwłoki prowizyą po 3%.

Odsetki obliczają się stronom od pozycyi terminowych dokładnie według dni, od pożyczek ratalnych w ten sposób, że dłużnik obowiązujący się spłacać raty miesięcznie lub kwartalnie, opłaca % z góry za 3 miesiące.

Prowizya zwłoki oblicza się od czasu zapadłości wraz z procentem bieżącym po 12%.

Według ostatniego bilansu wynosiły odsetki zaległe w stanie czynnym 1.142 zł. 92 ct. czyli 1·7% kapitału wypożyczonego.

Pożyczki w sumie 79.838 zł. 76½ ct. składają się z 540 pozycyi

Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 10 zł. do 2.000 zł. i to na weksle, akta notaryalne i zastawy, mianowicie: złoto, srébro i papiéry wartościowe.

Pod względem formalnym znalazłem weksle należycie wystawione i w porządku przechowane. Wszystkie walory znajdują się w kasie ogniotrwałéj pod kontrolą 2-ch Dyrektorów pod dwoma kluczami.

Towarzystwo udziela pożyczek na posiedzeniach Dyrekcyi na podstawie podań pisemnych. Uchwały uwidocznia się na zgłoszeniu. Dyrekcya uchwala pożyczki do 500 zł., większe pożyczki uchwala Rada. Przekonałem się jednak, że pożyczki znacznie większe nad 500 zł. udzielała Dyrekcya bez uchwały Rady i właśnie w skutek tego Stowarzyszenie zostało narażone na straty.

Spłaty pożyczek odbywają się dosyć prawidłowo.

Według obliczenia wynosiły zaległości po koniec grudnia 1882. r. 8.851 zł. na stan pożyczek 80.144 zł. 86 ct. czyli 11%. Zaskarżonych pozycyi jest 32 ze sumą 5.630 zł., z czego dwa tysiące zabezpieczone, reszta prawdopodobnie przepadnie. Na pokrycie tych strat tworzy Stowarzyszenie osobny fundusz, który obecnie wynosi 694 zł. 59 ct.

Ewidencyą spraw procesowych utrzymuje Dyrekcya bardzo dokładnie w osobnéj na ten cel sporządzonéj księdze.

Koszta administracyjne wynoszą: 1.653 zł. 63 ct. Czynsz 250 zł. rocznie, płace 2-ch Dyrektorów 840 zł. rocznie; służby 42 zł.; reszta wydatków w sumie 511 zł. 63 ct. stanowią druki stemple, portorya i t. p.

Kasę, która według bilansu surowego i księgi kasowéj wykazywała 1.218 zł. 94½ w. a., zliczyłem szczegółowo i znalazłem w porządku.

Co do innych pozycyi bilansowych i kasowych znalazłem, że reeskont weksli nie jest uwidoczniony w księdze kasowéj (głównéj) w osobnéj rubryce, na co uwagę Dyrekcyi zwróciłem.

Biuro Towarzystwa znajduje się w domu p. Bukowskiego przy ulicy Głównéj nr. 203 i zajmuje 3 ubikacyi. Jak na początkujące Stowarzyszenie, lokal za obszerny.

Kancelarya Towarzystwa prowadzona jest przez Dyrektora p. W. Gajczaka.

Wszystkie księgi, potrzebne w biurze towarzystwa, registratura i akta oraz korespondencye utrzymane są w największym porządku.

Szczegółowe spostrzeżenie. Stowarzyszenie pomimo strat, na jakie narażone zostało w latach poprzednich (za dyrekcyi p. Wł. W. Lecha), a które funduszem, na ten cel utworzonym, w czasie niedługim pokryje, rozwija się prawidłowo, i zyskuje coraz większe zaufanie tak obywateli miejscowych, jako téż okolicy.

W Białéj, dnia 18. lipca 1883.

W. Bednarski.
Lustrator okręgu Krakowskiego.

Lustracya
Towarzystwa zaliczkowego w Zakopanem.

Dnia 11. sierpnia r. b. odbyłem lustracyą związkowego towarzystwa pod firmą: „Towarzystwo zaliczkowe w Zakopanem, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną odpowiedzialnością“.

Przy lustracyi byli obecni ze strony Dyrekcyi pp. Józef Sieczka, Dyrektor, Czubernat Leopold, Kontrolor i Gąsienica Józef, Kasyer — ze strony Rady nadzorczéj p. Wojciech Raj, oraz główny inicyator i opiekun Towarzystwa Dr. Tytus Chałubiaski.

Towarzystwo rozpoczęło swe czynności w kwietniu roku bieżącego, nie mogło więc dotychczas przybrać szérszych rozmiarów. Główny fundusz powstał z daru D-ra T. Chałubińskiego, który przeznaczył takowy, jako udział w Towarzystwie dla gminy Zakopane, a przystąpienie to gminy jako osoby moralnéj na członka Towarzystwa, Wydział powiatowy zatwierdził.

Księga likwidacyjna wykazywała w dniu lustracyi następujący stan majątkowy:

		zł.	ct.
Stan bierny:	Udziały	1.497	10
	Fundusz rezerwowy . .	102	—
	Wkładki oszczędności .	950	—
	Odsetki	104	67
	Razem .	2.653	77
Stan czynny:	Pożyczki . . .	2,641	77
	Koszta administracyi .	3	8
	Gotówka	8	92
	Razem .	2.653	77

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Lipiec 1883.

Stan bierny (zł ct)

Tow. zaliczkowe w	Udziały z końcem miesiąca	Fundusz rezerwowy z końcem miesiąca	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca
Bełzie Sp. poż.	8646	159	2080	685	.	2765	.	.	.	.
„ Vor.-Cas.	16917 95	402 37	11662 05	3507	2086	13083 05	.	.	.	.
Birczy	11467 59	1582 06	12793 64	994	1153 95	12633 69	47600	16580	13300	50880
Bochni	24877 04	2380 63	46023 41	3755	3466 09	46312 32	49345 66	12387 23	14626 63	47106 26
Bołszowcach	2658 95	354	2920 19	5	420 30	2504 89	5200	.	300	4900
Bóbrce	4071 23	1013 54	10401 10	366 32	9 75	10757 67	9750	4300	3800	10250
Brodach T. esk.	17399	744	17545 01	2945	2643 01	17847	3000	2500	.	5500
„ Cr. Ver.	55992 51	4267 64	54629 26	13487 56	15279 95	52836 87	28341 20	7905	6275	29971 20
Busku Tow. zal.	7681 59	2226 68	3820 38	1135	3126 74	1828 64	8063 89	3350	2200 75	9213 14
„ Tow. kred.	51614 97	4684 50	32442 11	6280 12	7316 46	31405 77	13340	6140	5250	14230
„ Vorsch.Cas	32482 85	890	16480 35	7142 18	3375 24	20247 29	9444	4185	4748	8881
Cieszanowie	27256 96	1396 01	44986 62	2830 34	3237 93	44579 03	.	.	.	.
Dąbrowéj	53471 64	14275 58	.	.	.	.	182474 87	17847 89	11811 77	188510 99
Delatynie	10290 19	1483 95	6893 09	412 29	186 41	7118 97	13698 56	1564 40	1474	13788 96
Dobromilu	10739 16	572 09	13143 43	829 90	688 28	13285 05	1000	.	.	1000
Drohobyczu	20724 95	3064 12	56193 99	4787 74	3508 47	57473 26	40647 38	7299 76	9443 80	38503 34
Glinianach	84894 96	7401 62	142113 57	11502 98	8343 49	145273 06	18340	7675	4640	21375
Gorlicach	53325 77	7871 71	84895 37	9143 64	7899 54	86139 48	63217	18883	21710	60390
Jarosławiu	34184 92	4714 85	69300 72	6982 74	5406 05	70877 41	11967 17	.	1600	10367 17
Jaryczowie n. zal.	1260 73	290 67	1772 75	130 38	.	1903 13	3060	1200	480	3780
„ n. kr.	24602 11	2355 89	5032	3872	3253	5651	11020	2700	3990	9730
Jaworowie	10288 23	562 10	35174 20	2285 96	3390 39	34069 77	3400	5000	2000	6400
Jeziernéj T. kred.	8860	178	2278 23	477 70	585	2170 93	8050	.	300	7750
Kamionce strum. Tow. zal.	38118 25	2518 26	30170 40	3560	5152	28578 40	15670	6501	8350	13821
„ „ Tow kred.	16790 77	724 07	.	.	.	.	23686 83	3883	6049	21520 83
„ „ Sp. poż.	20556 24	735 23	19942 23	2838	4620	18160 23	.	.	.	.
„ „ Kas. wsp.	10480	213	7739 76	3846	940	10645 76	.	450	.	450
Kolbuszowéj zal.	7183	1374 46	9801 22	577	820 02	9558 20	9700	.	.	9700
Kańczudze zal.	3130 23	318 94	2701 65	485 20	613 30	2573 55	6600	1000	200	7400
Komarnie	11773 97	1995 92	47547 12	2533 50	2348 76	47741 86	1000	.	.	1000
Kozowie	3624 50	150	849 30	960	.	1809 30	.	500	.	500
Krakowie	53915 08	682 08	83552 74	12379 43	12258 42	83673 75	21438	7279	7706	21011
Krakowcu	7539 70	6657	6989 49	1536 35	375	8150 84	12600	1000	300	13300
Kulikowie zal.	4589 49	481 65	4130 22	517 21	148 36	4499 07	13750	.	450	13300
Limanowéj	34120 61	4098 05	83794 02	13928 96	10366 64	87356 34	25624 13	3464	3698	25390 13
„ Tow. ochr. wł. ziem.	14234 82	1102 22	9023 60	1171 59	420 13	9775 06	11451	7032	2183	16300
Lwowie Tow. zal.	164366 43	14560	494422 03	71014 17	87221 61	478214 59	181843 98	74149 40	75741 50	180251 88
„ T. urz. p.	28571 81	1314 23	17265 61	1112 63	834 05	17544 19	17920	950	500	18370
„ T. esk i z.	23925 17	1098 29	35695 39	4807 10	10136 03	30366 46	20278 61	11261 47	7755 37	23784 71
Łańcucie	34904 33	16430	176189 83	4608 30	5919 99	174878 14	26300	6000	1000	31300
Maryampolu	3862 45	434 26	3608 62	182 45	202 78	3588 29	4000	.	.	4000
Mielcu	12958 64	2836 28	50505 86	8859 54	6244 43	53120 9.	1000	.	.	1000
„ ochr. wł.	26172 74	608 75	.	.	.	.	40277 56	3603	1500	42380
Mikołajowie	1402 68	107	508 35	149 38	210	447 73	4900	2000	200	6700
Milówce	6338 70	829 51	17149 47	996	262 72	17882 75	1500	.	.	1500
Nadwórnéj	3934 90	274 62	3559 14	108 30	192	3475 44	9700	1000	400	10300
Oświęcimie	10368 98	887 71	22430 81	1505	843 37	23092 44	.	.	.	.
Podgórzu	17489 89	1737 66	78923 93	5056 45	4513 36	79467 02	13515	.	1945	11570
Pomorzanach	19096 56	1151 86	17851	3672 79	4777	16746 79	10459	6275	2245	14489
„ Cr.-Ver.	7020 58	82	.	1150	.	1150	.	.	.	.
Przemyślu	44832 41	8517 63	135918 93	7102 98	10685 39	132346 52	60051	30035	28746	61340
Przemyślanach	8894 78	3602 31	31814	2508 56	1473 23	32849 33	13000	.	400	12600

Stan czynny (zł ct)

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca	Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca	Gotówka z końcem miesiąca
Bełzie Sp. poż.	1020 12	85 94	8163 62	1167 30	4209 64	11205 96	769 23	.	706 87
„ Vor.-Cas.	2548 42	22 18	27119 04	2572	5598 32	30145 37	852 97	1340 83	634 81
Birczy	2757 07	968 44	72002	12507	15831	75776	1449 66	2659 56	403 63
Bochni	3231 94	1179 92	117155 21	28395 13	25940 97	114701 05	2015 54	6541 59	1829 93
Bołszowcach	461 53	27 57	11566 51	2039 23	1455	10982 28	557 13	39 03	701 64
Bóbrce	339 35	292 10	25710 17	3130 39	3510	26086 78	362 10	.	272 01
Brodach T. esk.	3690 16	.	37153 51	4207 07	9020	41966 44	3160 22	.	53 50
„ Cr. Ver.	9373 39	2664 63	146797 30	20486 68	24397 22	150707 84	1224 85	2557 41	616 14
Busku Tow. zal.	351 37	.	18724 39	854 14	679 06	18549 31	918	175 34	1658 77
„ Tow. kred.	.	.	96809	12147 93	12294 29	96955 36	3267 75	1109 77	602 36
„ Vorsch.Cas	5251 19	306 75	59189 85	3432 56	6688 64	62445 93	3931 80	879 86	801 49
Cieszanowie	874 47	127 40	70477 36	1960 78	2177	70693 58	798 23	1712 95	1029 11
Dąbrowéj	5273 74	7625 98	238662 06	4786 76	6820	240695 30	1792 14	20793 88	5876 61
Delatynie	2679 16	409 41	31007 02	2560 75	2590	31036 27	1672 65	2567 73	493 99
Dobromilu	1706 14	.	16106 70	671 32	1110	26545 38	368 83	304 69	83 54
Drohobyczu	1110 50	901 07	115943 39	19024 76	17198 29	11411 92	2819 52	3943 79	897 01
Glinianach	13348 18	1313 10	261666 20	10069 43	18562 62	270159 39	2589 57	764 69	92 27
Gorlicach	5842 07	3688 18	178353 19	34575 66	375748 66	175180 19	3787 90	32715 14	5633 98
Jarosławiu	8040 50	1722 77	114403 93	26105 01	31425	119723 92	1113 81	120 75	8949 14
Jaryczowie n. zal.	723 98	218 22	6182 60	274 32	548	6456 28	403 83	699 30	617 32
„ n. kr.	1927 21	2093 93	41778 63	1843 46	2676 84	42612 01	1154 14	2389 63	204 36
Jaworowie	1513 43	196 11	49509 62	8325 31	7665	48849 31	459 81	.	3697 04
Jeziernéj T. kred.	1754 33	258 55	16703 25	1770 63	4015	18947 62	1092 24	686 70	245 25
Kamionce strum. Tow. zal.	484 95	.	80833 94	8821 73	8964	80975 21	.	121 78	2398 54
„ „ Tow kred.	3042 47	151 53	42104 08	5552 23	2330	38791 85	2402 65	.	1035 17
„ „ Sp. poż.	3500 61	127 80	41671 48	4588 78	2127 04	39209 74	2014 81	13 62	1841 94
„ „ Kas. wsp.	1919 47	127 78	17549 78	2010 32	6067 84	21607 30	661 15	703 43	864 13
Kolbuszowéj zal.	1534 71	980 59	28832 50	746	610	28696 50	231 39	1387 11	15 96
Kańczudze zal.	831 49	471 27	13145 13	408 87	1220	13956 26	.	748 16	21 06
Komarnie	4332 42	3973 01	69416 54	4725 92	4760	69450 62	458 18	882 70	15 68
Kozowie	487 28	.	4143 40	459 60	2130	5813 80	240 61	.	574 91
Krakowie	9787 40	2933 14	156268 91	34070 68	34948	157146 23	3623 37	10042 37	1190 48
Krakowcu	1238 81	442 16	27678 75	1843 50	2965	28800 25	694 62	767 26	1066 38
Kulikowie zal.	652 68	297 58	22872 08	1288	1100	22684 08	883 19	82 87	170 33
Limanowéj	4143 98	926 80	149922 96	5766 51	7001 85	151158 30	1037 37	114 66	3725 58
„ Tow. ochr. wł. ziem.	1862 60	40 42	28723 52	194 65	2324 43	30853 30	626 90	5405 29	6429 63
Lwowie Tow. zal.	17231 32	.	822856 82	253409 92	231104 67	800551 57	13377 90	31570 56	9124 19
„ T. urz. p.	2633 50	.	64822 91	6590 03	7052	65284 88	1400 28	1041 17	707 40
„ T. esk i z.	3428 30	1770 42	72962 47	17943 74	23964 48	78983 21	2086 66	2147 67	1155 81
Łańcucie	8891 21	6043 95	254785 95	9045 10	6652	252392 85	2144 01	12436 24	5474 53
Maryampolu	314 39	744	12038	1193	1160	12005	276 04	415	247 35
Mielcu	1670 04	2644 65	65652 28	743 50	1940	667848 78	768 02	5726 20	887 58
„ ochr. wł.	2848 92	51 20	63739	165	5405	68979	1039	500	1543
Mikołajowie	458 80	2 60	6946 04	1563 53	3441	8823 51	223 90	.	71 40
Milówce	177 48	.	25146 52	2555 70	2404	24994 82	419 88	69 84	1243 90
Nadwórnéj	879 46	53 65	17088	449 51	1100	17738 64	787 08	459 87	232 48
Oświęcimie	1460 08	1679 54	33049	5797	8330	35582	314	787 60	805 15
Podgórzu	5013 25	111 88	111519 22	16422 56	17489	112585 66	1398 26	34 55	1371 23
Pomorzanach	4327 45	554 47	48649 17	4442 37	6052 40	50259 20	2414 48	2085 60	1606 85
„ Cr.-Ver.	462 64	.	.	83 59	6409 12	6325 53	674 93	.	1714 76
Przemyślu	11112 97	3636 92	253540 50	59870	257241 50	.	470	3899 45	165 50
Przemyślanach	2932 83	.	56870 17	1752 05	2840	57958 12	1636 29	1152 55	132 29

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Lipiec 1883.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały z końcem miesiąca zł. ct	Fundusz rezerwowy z końcem miesiąca zł. ct	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca zł. ct	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca zł. ct	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca zł. ct	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca zł. ct	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca zł. ct	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca zł. ct	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca zł. ct	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca zł. ct
Radziechowie	19375 43	4827 90	72234 11	16565 85	11354 28	77445 68	19500 .	6000 .	6000 .	19500 .
Rohatynie	57,3 .	172 .	1336 11	247 70	10 .	1573 81	3290 .	2600 .	190 .	5700 .
Rozdole	8761 41	1337 10	18[illegible]6 63	2475 19	7 19	4284 63	18761 43	140 85	2152 .	16750 28
Rudkach	12042 01	2294 04	42283 09	984 28	1445 31	41822 06	3627 54	1000 .	. .	4627 54
Sądowéj Wiszni	3851 37	653 16	1940 12	1039 07	. .	2979 19	9000 .	1500 .	2500 .	8000 .
Sieniawéj	4687 35	809 97	15366 65	1493 75	470 54	16389 86	9000 .	. .	. .	9000 .
„ kr. miejs.	6227 04	955 60	19378 30	1475 .	649 68	20203 62	2425 .	1000 .	1500 .	1925 .
Skałacie	1919 .	536 08	603 65	. .	.	603 65	5600 .	1000 .	100 .	6500 .
„ Cr.-Ver.	7343 .	217 .	460 .	1100 .	130 .	1430 .	. .	. .	. .	. .
Sniatynie	8308 22	1059 22	18115 49	2729 30	884 74	19960 05	6500 .	. .	. .	6500 .
Sokalu	15718 65	2024 30	90759 10	3740 26	5816 99	88682 37	15400 47	. .	. .	15400 47
„ Tow. kr.	18468 50	997 80	6068 73	1825 09	1384 60	6509 22	9778 .	4750 .	3695 .	10833 .
Stanisławowie	66876 44	11824 94	329801 60	12208 25	10298 94	231710 91	65002 65	3070 .	16950 .	51222 65
„ zastawn.	.	. .	. .	. .	. .	. .	53156 57	. .	. .	53156 57
Stryju	14691 31	1094 06	28560 42	1988 62	2009 95	28539 09	10400 .	3000 .	3000 .	10400 .
„ kredyt	14860 41	1216 .	52629 38	6049 35	5047 95	53630 79	12396 25	9550 .	7796 25	44150 .
Tarnopolu	25295 .	378 .	2851 .	3740 .	1155 .	5436 .	. .	3000 .	. .	3000 .
„ kredyt.	11897	603 .	. .	. .	. .	5497 67	. .	. .	. .	. .
Tarnowie	23661 53	6524 02	73977 05	1333 .	503 50	74806 55	26434 .	7220 .	4580 .	29074 .
Toporowie	9376 11	490 .	5013 90	1498 27	1430 10	5082 07	500 .	800 .	. .	1300 .
Wykotach	3783 49	443 36	13139 43	636 49	. .	13775 92	10400 .	6600 .	6600 .	10400 .
Załościach Cr.-V.	6065 10	107 .	1803 80	1245 50	730 .	2319 30	. .	. .	. .	. .
Zbarażu	12493 01	3026 20	13122 82	1141 05	200 .	14063 87	23773 22	386 50	900 .	23259 72
Zborowie	2413 84	446 94	8652 25	335 .	162 .	8825 25	8700 .	. .	500 .	8200 .
Złoczowie k. zal.	3190 50	236 .	918 .	425 .	. .	1343 .	1600 .	200 .	300 .	1500 .
„ Tow. zal.	20298 62	5283 97	93327 55	7973 20	4623 64	96677 11	1500 .	. .	. .	1500 .
Żółkwi T. kred.	33104 68	1622 90	24365 84	7580 .	6809 .	25136 84	5056 04	2010 80	1948 52	5118 32

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca zł. ct.	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca zł. ct.	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca zł. ct.	Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca zł. ct.	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca zł. ct.	Gotówka z końcem miesiąca zł. ct.
Radziechowie	3979 74	3422 84	117557 58	10237 87	12534 43	119854 14	1301 29	2712 10	4684 06
Rohatynie	1193 77	98 53	6411 .	497 66	7335 .	13248 34	713 27	222 27	327 23
Rozdole	. .	513 68	19149 90	273 50	547 .	29423 40	402 99	1655 42	307 23
Rudkach	3330 56	. .	61483 45	1147 34	1692 .	62028 11	1022 89	132 16	933 05
Sądowéj Wiszni	1251 02	140 16	15806 88	1556 92	1300 .	15549 96	381 08	15 14	928 72
Sieniawéj	5237 06	1021 17	27733 16	1933 33	2820 .	28619 83	4428 58	1857 26	2239 74
„ kr. miejs.	2506 35	418 17	26582 25	3005 44	4832 .	28408 81	575 82	1595 09	1656 06
Skałacie	160 77	162 49	7966 95	159 16	190 .	7997 79	318 91	302 66	1262 63
„ Cr.-Ver.	852 23	110 68	6653 50	752 50	2700 .	8601	565 26	370 83	415 82
Sniatynie	1001 51	. .	33582 34	2795 03	4681 .	35468 31	542 03	50 44	768 22
Sokalu	1158 97	4285 49	118429 35	1895 31	1761 .	118429 35	1183 56	4257 94	3533 71
„ Tow. kr.	2805 23	1271 54	32351 84	456 57	6400 .	34186 27	2932 64	1425 04	2341 34
Stanisławowie	13320 23	11250 57	358962 62	52575 22	46897 22	353383 52	9111 73	14914 80	8799 59
„ zastawn.	3114 06	111 11	56075 .	7070 .	58076 .	54880 .	. .	720 11	1771 63
Stryju	3327 29	367 80	53812 65	5028 68	5490 .	54273 97	1118 10	1394 .	1632 54
„ kredyt	3723 16	275 .	80556 81	19987 96	21203 68	81772 53	1173 35	1697 03	3212 45
Tarnopolu	583 04	289 80	25269 60	3237 38	10365 90	32398 12	822 64	1018 80	742 28
„ kredyt.	322 04	585 51	. .	. .	. .	17372 31	829 39	152 .	551 52
Tarnowie	2098 05	797 02	129030 .	20803 35	22392 80	130619 45	1750 10	1605 12	2986 50
Toporowie	1600 09	192 79	13948 10	1460 .	3165 92	15654 02	1604 98	308 69	473 37
Wykotach	. .	. 56	27030 72	465 91	543 .	27107 81	359 68	[illegible]922 16	13 68
Załościach Cr.-V.	801 65	. .	4607 44	399 69	4260 .	8467 75	568 77	.	256 53
Zbarażu	3026 17	904 24	49924 70	1564 01	1685 .	50045 69	1266 92	4434 18	1026 42
Zborowie	821 72	. .	20121 55	492 30	145 .	19774 .	281 07	200 .	214 99
Złoczowie k. zal.	625 69	43 81	5073 19	544 85	1518 32	6046 66	720 76	76 14	95 44
„ Tow. zal.	2778 20	823 93	120286 06	6886 99	10732 .	124131 07	1478 10	55 52	1697 14
Żółkwi T. kred.	7225 64	488 40	64744 51	7177 30	11263 76	68830 97	3225 05	75 67	286 83

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniej do 15. bm. w formie przez nas wskazanéj przysłały.

Udziały w sumie 1.497 zł. 10 ct. pochodzą od 99 członków. Najwyższy udział deklarowany jest 500 zł. wpłacony 100 zł. Wyjątkowo tylko gmina Zakopane przystąpiła do Towarzystwa z udziałem w wysokości 1.200 zł., który całkowicie wpłaciła — wyjątek ten jest w statucie uwidoczniony.

Fundusz rezerwowy powstaje z wpisowego, które się pobiéra w wysokości 1 zł. i z części czystego zysku, a wynosi obecnie 7% udziałów.

Wkładki oszczędności w sumie 950 zł. pochodzą od 4 stron w granicach od 40 zł. do 800 zł., którym Towarzystwo opłaca 6 od sta rocznie

Mała kwota oszczędności tłómaczy się także krótkością czynności, spodziéwać się jednak należy, że gdy Dyrekcya rozwinie szérszą działalność, a tém samém da większy znak życia i okaże należytą sprężystość znajdzie się dostateczna ilość takich, którzy swe fundusze złożą w ręce Towarzystwa, znajdują się tu bowiem majętniejsi górale, którzy swe oszczędności aż do Krakowa wiozą lub posyłają. Dotychczas Towarzystwo nie zaciągało żadnych długów, ma jednak przyrzeczoną i już przez Radę nadzorczą Towarzystwa wzajemnych uberpieczeń w Krakowie uchwaloną pożyczkę w kwocie 3 000 zł. na akt notaryalny, którą częściowo w miarę potrzeby podnosić będzie.

Saldo odsetek wynosiło 104 zł. 67 ct. t. j. tyle w przychodzie, bo dotychczas żadnych nie rozchodowano Towarzystwo pobiéra od pożyczek, udzielanych członkom, 8% a nadto w razie zwłoki prowizyą po 2%.

Pożyczki w sumie 2.641 zł. 77 ct. składają się z 88 pozycyi. Pożyczki udziela Towarzystwo w kwotach od 10 zł. do 200 zł. na skrypta dłużne, zaś wyżéj 200 zł. na akta notaryalne i na spłaty najczęściéj półroczne. Pod względem formalnym znalazłem skrypta należycie wystawione.

Ingerencya Rady nadzorczéj przy udzielaniu pożyczek jest następująca: do 50 zł. udziela Dyrekcya, po nad tę kwotę przyznaje pożyczki Rada nadzorcza, która oprócz tego dla każdego członka wyznacza wysokość kredytu normalnego.

Koszta administracyi są dotychczas nieznaczne, będą musiały jednak wzróść w miarę rozwoju Towarzystwa, gdyż już na przyszłość uchwaliła Rada płacę roczną dla Dyrekcyi w wysokości 150 zł.

Kasę, która według bilansu surowego wykazywała 8 zł. 92 ct., znalazłem w porządku.

Biuro Towarzystwa znajduje się w budynku szkolnym, a mianowicie w mieszkaniu kontrolora p. L. Czubernata. Kancelarya Towarzystwa prowadzona jest odpodwiednio i dość starannie. Braki, jakie spostrzegłem, starałem się usunąć już to tłumacząc sposób czynności, już to zalecając formalność i akuratność w postępowaniu. Jakkolwiek Dyrekcya składa się z ludzi, którzy z podobną czynnością nie spotykali się dotychczas, potrafili jednak zrozumieć już przy zawiązaniu sposób prowadzenia, a po wyjaśnieniach i informacyach, jakie obecnie otrzymali, można się spodziéwać, że poprowadzą należycie powierzoną im instytucyą, założoną gorliwością opiekuna tutejszych mieszkańców D ra T. Chałubińskiego, a która tu jest niezbędną i odda ważne usługi w podniesieniu stanu majątkowego członów, jakoteż zjednoczy ich większą ścisłością interesu, czego im z całéj duszy życzyć należy.

W Zakopanem, dnia 11. sierpnia 1883 r.

Wł. Terenkoczy.

Niezrozumienie ustawy z 21. maja 1873 r. przez władze skarbowe.

Niejednokrotnie w „Związku“ wykazywaliśmy, w jaki sposób opłacać należy bezpośrednie należytości w myśl ustawy z 21. maja 1873 r. Dz pr. p. 87. Tymczasem otrzymuje Towarzystwo zaliczkowe w Stryju następujący reskrypt:

Odpis nakazu zapłaty z c. k. urzędu podatkowego Stryj z dnia 28. lipca 1883. l. 1433.

Do Szanownego Towarzystwa zaliczkowego w Stryju.

W skutek polecenia c. k. powiatowéj Dyrekcyi skarbu z dnia 22. marca 1883. l. 4609 wzywa się Szanowne Towarzystwo zaliczkowe, by stosownie do uwag zawodowego departamentu rachunkowego Wys. c. k. Ministerstwa skarbu od wypłaconych odsetek kapitałów, w tym zakładzie korzystnie ulokowanych, a to:

Z r. 1878.	w kw.	223·89,	czyli od 240	zł. 2%	4·80
I. półrocze	1879. od	459·42,	czyli od 460	„ „	9·20
II. „	„ „	414·26,	„ „ 420	„ „	8·40
I. „	1880 „	880·10,	„ „ 880	„ „	17·60
II. „	„ „	452·01,	„ „ 460	„ „	9·20
I. „	1881 „	705·05,	„ „ 720	„ „	14·40
II. „	„ „	748·60,	„ „ 760	„ „	15·20
I. „	1882 „	835·92,	„ „ 840	„ „	16·80
II. „	„ „	932·60,	„ „ 940	„ „	18·80
			Ogółem .	.	114·40

po odtrąceniu uiszczonych kwot za czas

do I. półrocza 1881	. . .	18 80	
za II. „ 1881	. . .	14	
„ I. „ 1882	. . .	14·40	
„ II. „ „	. . .	16·50	63·70
		w kwocie	49·70

mówię cztérdzieście dziewięć zł. 70 ct. w. a. w przeciągu 8-dni dopłaciło, ponieważ tak zwrócone odsetki, jako też i opłacane od własnych akceptów należytości 2% podlegają. Gross. m. p. kasyer. Brzeziński m. p. kontrolor. D. j. w.

Różnica w obliczeniu Towarzystwa Stryjskiego, a władzą skarbową pochodzi stąd, że sumy wydatkowe 223 zł. 89 ct. i t. d. wyjęte są z księgi likwidacyjnéj (głównéj) z rubryki „procenta wypłacone“. W rubryce téj mieszczą się zaś: *a)* procenta, płacone od wkładek oszczędności (rach. bieżących), *b)* procenta, płacone od weksli i pożyczek na rzecz Towarzystwa na podstawie skryptów dłużnych zaciąganych; *c)* zwrot odsetek od pożyczek, udzielanych członkom, a przed terminem spłaconych *d)* storna t. j. poprawki błędnych zapisków w rubryce przychodowéj „procenta pobrane“. Po wyłączeniu więc pozycyi ad *b) c)* i *d)* od sumy ogólnéj z rubryki „procenta wypłacone“ zostają właściwe procenta od wkładek oszczędności (rach. bieżących) przez Towarzystwo stronom wypłacane, względnie dopisywane, od których w myśl §. 5. ust. z 21. maja 1873. względnie §. 7. ust z 29. lutego 1864. Dz. p. 20. należytość 2%-wa opłacać się ma. Powołany ustęp §. 5. brzmi dosłownie: „Podobnież przepisy § 7. ustawy z dnia 29. lutego 1864. Dz. p p. 20. będą stosowane do dokumentów prawnych (asygnat kasowych i t. d.) przez spółki zarobkowe i gospodarskie, do przyjmowania pieniędzy na rach. bieżący uprawnione w wykonaniu tego prawa wykazane, bez różnicy, czy pieniądze znoszą spólnicy, czyli też inne osoby“.

Błędne jest zatém zupełnie zapatrywanie c. k. urzędu podatkowego w Stryju, względnie departamentu rachunkowego c. k. Ministerstwa skarbu, jakoby „odsetki zwrócone jakotéż i opłacane od własnych skryptów należytości 2%-wéj podlegały“; i dla tego należy przeciw podobnie błędnéj interpretacyi ustawy stanowczo się zastrzec.

Dotąd otrzymaliśmy dopiéro 138 wypełnionych kwestyonarzy na 204 rozesłanych, upraszamy więc jak najusilniéj o jak najspieszniejsze nadesłanie reszty, gdyż zamierzamy wydać „Rocznik“ we wrześniu b. r. z powodu zebrania Sejmu i Delegatów Związku stowarzyszeń.

IX. Rocznik stow. zaprenumerowano dotąd: 50. Wydział kraj. 150 egz.; 51. Wydział Związku 100 egz.; 52. Credit-Verein Brody 2 egz.; 53. Towarzystwo Załośce 1 egz.; 54. Vor. & Cr. Skałat 1 egz.; 55. Tow. zal. Sokal 2 egz.; 56. „Geg. Hilfe“ Busk 1 egz.; 57. Tow. urzęd. poczt. Lwów 2 egz.; 58. Tow. kred. Jezierna 1 egz.; 59. Gal. Tow. handl. Lwów 3 egz.; 60. Tow. handlu skór Rudki 1 egz; 61. Gal. Zakład zast. Lwów 5 egz.; 62. Tow. zal. Jarosław 4 egz.; 63. Tow. kr. miejskie Sieniawa 1 egz.; 64. Tow. zal. Jordanów 1 egz.; 65. Kasa wspól. Kamionka strumiłowa 1 egz.; 66. Kasa zal. Sądowa Wisznia 1 egz.; 67. Tow. esk. Lwów 1 egz; 68. Tow. zal. Kałusz 2 egz.; 69. Tow. zal. Stare miasto 1 egz.; 70. Tow. zal. Komarno 3 egz.; 71. Tow. zal. Dąbrowa 12 egz.; 72. Tow. zal. Stryj 2 egz.; 73. Tow. zal. Tarnów 3 egz.; 74. Tow. zal. Zakliczyn 1 egz.; 75. Tow. ochr. wł. ziemskich Limanowa 3 egz., 7. Kasa zal. Bołszowce 1 egz.; 77. Kasa zal. „Opatrzność“ Milówka 3 egz.; 78. Związkowa Druk. Kraków 3 egz.; 79. Tow. kred. ręk. Kraków 2 egz.; 80. Tow. kred. Tarnów 1 egz.; 81. Tow. tkaczy Korczyna 1 egz.; 82. Tow. urzęd. Przemyśl 1 egz.; 83. Tow. kr. Gliniany 1 egz.: 84. I. Związkowa Druk. Lwów 38 egz.; 85. Tow. Wz. kr. Sędziszyn 2 egz.; 86. Tow. „Wz. Pom.“ Podgórze 1 egz. — Razem 359 egz. a z poprzedniemi 551 egz.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski.

Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.